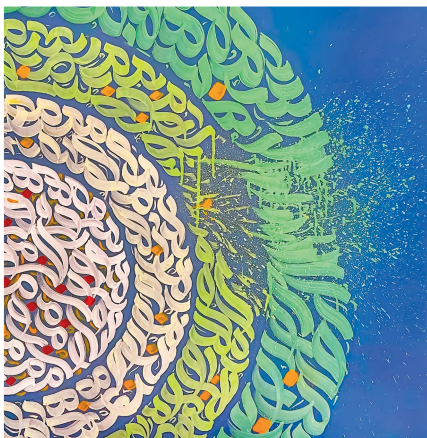




*Derviš Ahmed Nuruddin
(Šejh Ahmed O. Mešić)*

Mesnevija o Îsâ alejhisselamu

UDK 821.222.1=163.4*3

Sažetak

Ovaj rad je neobjavljeni rukopis predavanja koje je tuzlanski kadija, mesnevihan, šejh Ahmed-ef. Mešić održao na skupu organizovanom u povodu noći posvećenoj Isa, alejhisselamu (Lejlei Isevijja), dakle, 31. 12. 1993. godine u Tuzli, u naselju Slavinovići u kući rahmetli Mustafe Ajdaslića. Prijedlog za pisanje ovog rada potekao je od rahmetli šejha Mehmed-ef. Hafizovića, koji je početkom devedesetih godina prošlog vijeka bio inicijator održavanja ovakvih skupova u tzv. novogodišnjim noćima, kada se po evropskom kalendaru, čiji je početak simbolično vezan za pretpostavljeni dan rođenja Božijeg poslanika Isaa sina Merjeminog, ispraća stara a dočekuje nova godina.

Ključne riječi: Mesnevija, Isa alejhisselam, Isaija, tesavvuf, Ahmed Mešić, Mehmed Hafizović.

*Bismillahi er Rahmani er Rahim. Vesselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekjatuhu.*¹

Poštovani šejh hadži Mehmed efendi Hafizović predložio mi je da za Lejlei Iseviju (Noć posvećenu Ćsâ alejhisselamu) iz *Mesnevi*je od Mevlana Dželaluddina Rumije, kuddise sirruhussami hazretleri, obradim koju temu o Ćsâ alejhisselamu.

Tim povodom ustanovio sam da u svih šest Knjiga *Mesnevi*je ima govora o Ćsâ alejhisselamu i da je on spomenut u oko 125 stihova ove velike Poeme, a da sa imenom Ćsâ, alejhisselam, imaju sljedeći naslovi:

1. Ćsâov, alejhisselam, ummet (sljedbenici) traže od svojih prvaka da kažu ko je od njih nasljednik umrlog njihovog svetog čovjeka vezira jevrejskog cara. Ovo je dio duge priče, pa nije pogodan za prikazivanje u ovakvoj prilici. (Knjiga Prva)
2. Priča o drugom jevrejskom caru koji je nastojao da uništi Ćsâovu vjeru. I ovo je duža priča, pa ne dolazi u obzir za prikazivanje večeras. (Prva knjiga)
3. i 4. Saputnik (pratilac) Ćsâ alejhisselama traži od Ćsâ alejhisselama da oživi kosti koje su našli u pustinji. Priča se sastoji od dva poduža dijela, pa ni nju nećemo obrađivati za večeras. (Druga Knjiga *Mesnevi*je)
5. Jahja, alejhisselam, je u majčinom trbuhu učinio sedždu – poklonjenje Ćsâ alejhisselamu. (Druga Knjiga)
6. Nesretnici – bolesnici svako jutro su se skupljali pred vratima Ćsâ alejhisselama tražeći od njega da ih izliječi svojom dovom, molitvom. (Treća Knjiga)
7. Bježanje Ćsâ alejhisselama u vrhove planine od ahmaka, glupana, nedovoljno pametnih ljudi. (Treća Knjiga)

Ova priča mi se naročito svidjela, pa sam odlučio da njene stihove prevedem i ukratko prokomentarišem. Mislim da je vrlo sadržajna, poučna i danas aktuelna i biće takva dok postoje ljudi ovakvi kakvi jesu. Pa poslušajte je kada dođe na red da je pročitamo.

8. Jedna žena nevjernica sa djetetom koje je došlo mlijeko (dojenče) došla je kod Mustafe, alejhisselama, pa je dijete govorilo kao Ćsâ, alejhisselam, o mudžizama Božijeg poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. (Treća Knjiga)
9. Sličnost ličnosti evlija-a i riječi evlija-a o obliku štapa Musa alejhisselama i priči Ćsâ alejhisselama. (Treća Knjiga)
10. Ćsâ alejhisselama su pitali šta je najteže od svih teškoća postojećeg svijeta. (Četvrta Knjiga)
11. Jedan murid, učenik došao je kod jednog šejha da ga služi, ali ne mislim reći da je to šejh po godinama, po starosti, nego po pameti i mearifetu, duhovnoj spoznaji, pa iako je Ćsâ, alejhisselam, bio u bešici, a Jahja, alejhisselam, u školi za djecu... (naslov je vrlo dug, pa ga skraćujemo). (Peta Knjiga)
12. Priča o emiru koji je poslao slugu da donese posudu sa vinom pa je jedan asketa razbio tu posudu i prosuo vino (naslov je dug, pa ga skraćujemo). (Peta Knjiga)
13. Objašnjenje o tome kako je Mustafa, alejhisselam, čuo da je Ćsâ, alejhisselam, išao preko vode, pa je rekao: Da mu je Istina bila još veća on bi išao po zraku. (Šesta Knjiga)

Za one ljude koji su zainteresovani za ovakve teme i sami ovi naslovi su zanimljivi, a s obzirom na ono što se u njima obrađuje možemo misliti šta sve ne kazuju, što bi trebalo da mi znamo.

Zato poslušajmo sada detalje priče broj 7 iz ovog kratkog prikaza: Ja ću navoditi i originale stihova kako bi ovaj materijal bio kompletno obrađen, a ne moraju se originali čitati među ljudima koji ne poznaju ovaj jezik i time ih zamarati bez potrebe. (Prevodilac)

گریختن عیسیٰ علیہ السلام فراز کوه از احمقان

Gjurihteni Ćsâ alejhisselâm firâzi kjûh ez ahmakân

Isâovo, alejhisselam, bježanje u visoku planinu od ahmaka, glupana, nedovoljno pametnih ljudi

¹ Ovo predavanje je snimljeno i može se vidjeti na linku <https://www.youtube.com/watch?v=26kttY42g-k> (Šejh h. Ahmed ef. Mešić – Ders na Isaiji 93–94).



عيسي مريم به كوهي مي گريخت – شير گویی خون
او مي خواست ريخت

2570. *Îsâi Merjem be kjûhi mî gjuriht – šîr gjûji hûni u mî hâst riht.*

Prevod: Îsâ Merjemin pobjegao je u planinu jer je onaj koji mu je govorio slatke riječi (med i mlijeko) htio da prolije njegovu krv (da ga ubije).

Îsâ sin Merjemin bježao je u planinu – kao (da bježi) od lava koji hoće da mu prolije krv (da ga ubije). (op. red.)

آن يکی در پی دويد و گفت خير – در پیت کس نیست
چه گريزی چو طير

2571. *An jekji der pej devîd ve gjuft: "Hajr – der pejet kjes nîst, či gjurizî çu tajr?"*

Prevod: Jedan je potrčao za njim (za Îsâ alejhisselamom) i rekao: "Pa dobro, iza tebe nema nikoga (niko te ne goni), pa zašto bježiš kao ptica?"

با شتاب او آنچنان می تاخت جفت – کر شتاب خود
جواب او نگفت

2572. *Bâ šitâbi u âncunân mî tâht džuft – kjiz šitâbi hîd dževâbi u ne gjuft.*

Prevod: On je njega tako brzo gonio, jurio, da on zbog brzine nije stigao ni da mu odgovori.

Komentar: Toliko je, dakle, bio dosadan i navaljivao s pitanjima, da Îsâ alejhisselam nije uspijevaao ni da mu odgovori na svako pitanje. (Prevodilac)

یک دو میدان در پی عیسی براند – پس به جد جد
عیسی را بخواند

2573. *Jekj du mejdân der peji Îsâ bi rând – pes be džiddi džidd Îsâ râ bi hând.*

Prevod: On je nekoliko koraka (mejdân) tjerao Îsâ-a alejhisselama, pa je onda iz sveg glasa dozivao Îsâ-a alejhisselama.

کز پی مرضات حق یک لحظه بیست – که مرا اندر
گریزت مشکلیست

2574. *Kjiz peji merzâti Hakk jekj lahza biist – kjî me râ ender gjurizet muşkjilist!*

Prevod: "Tako ti zadovoljstva (rizaluka) Istinitoga (Rabba džellešanuhu), (pričekaj) nekoliko trenutaka, jer u vezi s tvojim bježanjem ja imam nekih problema (želim da saznam što me interesuje u vezi s tvojim bježanjem!)."

از کی این سو می گریزی ای کریم – نی بیت شیر و نه
خصم و خوف و بیم

2575. *"Ez kjî in sù mî gjurizî, ej kjerim – nî pejet šîr ve ne hasm ve havf ve bîm!"*

Prevod: "Od koga ti bježiš na ovu stranu, o Časni, Plemeniti! Za tobom nema ni lava od kojeg bi bježao, ni dušmanina, neprijatelja, ni straha ni razloga za strah!"

گفت از احمق گریزانم برو – می رهانم خویش را،
بندم مشو

2576. *Gjuft: "Ez ahmak gjurizânem, bi rev – mî rehânem hiş râ, bendem me şev!"*

Prevod: Îsâ alejhisselam reče: "Bježim od ahmaka, glupana, tokmaka, blentavih i ble-savih, nerazumnih, nedovoljno pametnih ljudi (ne od duševnih bolesnika, nego od onih koji su tobože pametni, ali vrlo, vrlo dosadni). Ja želim da budem slobodan, pa idi i ne budi mi ti okov (koji me sputava u želji da budem slobodan)!"

گفت آخر آن مسیحا نی توی – که شود کور و کر از
تو مستوی

2577. *Gjuft: "Âhir ân Mesihâ nî tuji – kjî şevêd kjôr ve kjer ez tu mustevî?"*

Prevod: Onaj (dosadni) čovjek reče: "Pa zar konačno nisi ti onaj Mesija što od tebe i slijepac i gluhi postaju normalni, zdravi?"

گفت آری گفت آن شه نیستی – که فسون غیب را
ماویستی

2578. *Gjuft: "Âri" gjuft: "Ân šeh nîstî – kjî fusûni gajb râ me-vîstî?"*

Prevod: Îsâ reče: "Da (ja sam taj)!" Dosadni opet reče: "Da ti nisi onaj car što zna tajne čari (doslovno: da ti nisi utočište priča i formula o tajnama)."



چون بخوانی آن فسون بر مرده ای – بر جهد چون شیر
صید آورده ای

2579. *“Čun bi hâni ân fusûn ber murdei – ber džebed čun širi sajd âverdei?”*

Prevod: “Kada ti izrekneš te čarobne riječi nad jednim mrtvacem, on skoči kao lav koji donosi ulov (dakle oživi taj mrtvac)!”

گفت آری آن منم گفتا که تو – نی ز گل مرغان کنی
ای خوب رو

2580. *Gjuft: “Âri, ân menem!” Gjuftâ kji “tu – ni zi gjil murgân kjuni, ej hób rû!”*

Prevod: Îsâ (opet) reče: “Da, ja sam taj!”
Govornik opet reče: “Da nisi ti onaj što od ilovače napravi ptice, o lijepi čovječe!”

گفت آری گفت پس ای روح پاک – هرچه خواهی
می کنی از کیست باک

2581. *Gjuft: “Âri.” Gjuft: “Pes, ej Rûhi pâkj – her či hâbi mi kjuni, ez kjist bâkj?”*

Prevod: Îsâ alejhisselam opet kaza: “Da!” Onaj (blento) opet reče: “O Čisti Duše! Štogod ti zaželiš, to (možeš da) učiniš, pa od koga (onda) strah i bjezanje?”

با چنین برهان که باشد در جهان – که نباشد مر تورا
از بندگان

2582. *“Bâ čunîn burhân kji bâsed der džihân – kji ne bâsed mer tu râ ez bendegjân!”*

Prevod: “(Otkud strah, zašto bojazan) pored tolikih dokaza (o tvojoj veličini i moći) koji postoje na ovom svijetu (koje samo ti imaš), koje pored tebe nema nijedan (Božiji) rob?”

گفت عیسی که به ذات پاک حق – مُبدع تن، خالق
جان در سبق

2583. *Gjuft Îsâ kji: “Be zâti pâkji Hakk – mubdi’i ten hâliki džân der sebak...”*

Prevod: Îsâ reče: “Tako mi Čistog Bića Istinitoga (Rabba, Boga, dželle šanuhu) koji je još u davnoj prošlosti stvorio tijelo i dušu...”

حرم ذات و صفات پاک او – که بود گردون
گریبان چاک او

2584. *Hurmeti Zât ve sifâti pâkji U – kji buved gjerdûn gjiribân čakji U...*

Prevod: ...i tako mi Štovanja Njegovog Časnog Bića i Njegovih čistih svojstava (sifata) čiji je povik, uzvik, zapovijed, bio težak i nebeskom svodu, ili: čiji je uzvik stvorio i nebeski svod...)

(drugi polustih: zbog Koga se (iz ljubavi prema Njemu) pocijepaju nebesa... /op. red./)

کان فسون و اسم اعظم را که من – بر کر و بر کور
خواندم شد حسن

2585. *...kji ân fusûn ve Ismi Eazam râ kji men – ber kjer ve ber kjôr hândem šud hasen...*

Prevod: ...koji (On daje) one riječi i Najveće Ime da ja izrekнем nad gluhim i slijepim čovjekom, pa da on postane dobar (zdrav)...

بر کُ سنگین بخواندم شد شکاف – خرقة را بدرید بر
خود تا بدناف

2586. *...ber kjuhi sengjîn bi hândem šud šikjâf – hirka râ bidrid (bi derid) ber hód tâ be nâf!”*

Prevod: ... (tako mi, dakle, tog Rabba) ja ću uskoro, ubrzo, i nad kamenitom planinom izreći (te riječi i Najveće Ime), pa će i ona brzo postati pocijepana, zdrobljena tako da će ona sama poderati svoj ogrtač (hrku) sve do osnove tkanja (tj. njene šume i drveće i sve ostalo što se nalazi na njoj i u njoj itd.)...

Komentar: I Îsâ alejhisselamu je dojadilo zapitkivanje ovog blentavog čovjeka, pa da bi ga otklonio od sebe prijeti da će i nad planinom izreći čarobne riječi i Najveće Allahovo Ime, pa će se i planina raspasti (*Lev enzelnâ hazel Kur-âne alâ džebelîn...*) tako da će i ovaj blento propasti prilikom potresa te planine jer...

برتن مرده بخواندم گشت حی – بر سر لاشی بخواندم
گشت شی

2587. *...ber teni murde bihândem gješt hajj – ber seri lâ šej bihândem gješt šej.*



Prevod: ... (jer) ja izrekнем te riječi nad mrtvacem pa on postane živ, oživi, ja to kažem i izrekнем i nad onim što nije ništa, što uopšte ne postoji, pa ono postane nešto (stvari se)...

خواندم آن را بر دل احمق به وُدّ – صد هزاران بار و
درمانی نشد

2588. *hândem ân râ ber dili ahmak be vud*
– *sad hezârân bâr ve dermânî ne şud;*

Prevod: ...ja izrekнем (te riječi) nad glupakovim srcem, pa ono postane na stotine hiljada puta blentavo, tako da mu nema lijeka!”

Aman, aman, ja Rabbi! (Prevodilac)

سنگ خارا گشت و زان خو بر نگشت – ریگ شد کر
وی نروید هیچ کشت

2589. *sengji hârâ gješt ve zân bû ber negješt*
– *rîgi şud kjiz vej nerûjed hič kješt!*

Prevod: (srce takvog blentova) postane stanac kamen² i od toga mu nema promjene (spasa), ono postane (neplodni) pijesak iz kojeg ne može da raste ništa posijano!

گفت حکمت چیست کآنجا اسم حق – سود کرد
اینجا نبود آن را سبق

2590. *Gjuft: “Hikjmet čîst kji ândžâ Ismî Hakk*
– *sûd kjerd îndžâ ne bûd ân râ sebak?”*

Prevod: (Ahmak nije razumio šta mu je Îsâ alejhisselam govorio, pa opet) reče: “Kakva je mudrost u tome što ime Istinitoga (Boga, dželle šanuhu) tamo (kod mrtvaca) djeluje, a ovdje (kod ahmaka) nema djelovanja?”

آن همان رنجست و این رنجی چرا – او نشد این را و
آن را شد دوا

2591. *“Ân hemân rendžest ve in rendži čîrâ*
– *u neşud in râ ve ân râ şud devâ?”*

Prevod: “I ono je bolest i ovo je bolest (bolesti su različite, ali sve su bolest), pa ovoj to ne bude lijek a ovoj bude (jednoj dakle djeluje, a drugoj ne djeluje). Blento jednako pitali!”

گفت رنج احمقی قهر خداست – رنج و کوری نیست
قهر آن ابتلاست

2592. *Gjuft: “Rendži ahmaki kabri Hudâst*
– *rendž ve kjôri nîst kabr, ân ibtilâst.”*

Prevod: Îsâ reče: “Bolest glupavosti (dosadnog ispitivača kao što si ti) jeste kazna Gospodara (Rabba, dželle šanuhu), a (druge) bolesti i sljepilo nisu kazna, nego provjera (strpljivosti, pa ako bolesnik ili sljepac bude strpljiv na takvom stanju, Bog ga onda nagradi. Zato to nije kazna, nego može da bude čak nagrada. – Prevodilac)

Objašnjava to lijepo sljedeći stih, pa poslušajmo ga:

ابتلا رنجیست کان رحم آورد – احمقی رنجیست کان
زخم آورد

2593. *Ibtîlâ rendžîst kji ân rahm âvered –*
ahmaki rendžîst kji ân zahm âvered!

Prevod: “Bolest provjere (ostale bolesti i sljepilo) jesu bolesti koje mogu da donesu m i l o s t, a bolest glupavosti posljedica je, nju donosi Allahov udarac u pamet (i mi kažemo: udaren u glavu ili u mozak kada je neko nedovoljno pametan).”

آنچ داغ اوست مُهر او کرده است – چاره‌ای بر وی
نیارد بُرد دست

2594. *Âncî dâgi ust muhri U kjerde est – çâreî*
ber vej ne jâred burdî dest!

Prevod: “Rana, znak, biljeg koji ima on (takav blentav čovjek) jeste muhur, štambilj koji je na takvom čovjeku učinio, udario On (Bog Uzvišeni). Izlaz, čaru, iz takvog njegovog stanja neće mu donijeti njegovo nastojanje, trud njegovih ruku, ne može on to svojim rukama otkloniti od sebe, itd.”

Komentar: Sve ovo do sada kazano bilo je dijalog i razgovor Îsâ alejhisselama i njegovog bedastog pratioca i progonitelja, a sada Mevlana iz svega ovoga upućuje savjet meni Ahmedu, tebi Mehmedu i Hasanu i Husejnu i svim drugim pametnim ljudima i ženama koji je toliko na mjestu da Mevlana nije ništa drugo kazao za-sluzio bi da bude priznat kao veliki čovjek, kao

¹ Tvrd, čvrst kamen (op. priređivača).



filozof, kao mudrac, i tako dalje, i tako dalje, pa poslušajmo ga dobro ali i primimo to što nam on savjetuje, jer je to za nas korisno i mudro, da ne može biti mudrije: Tako on kaže:

ز احمقان بگریز چون عیسی گریخت – صحبت احمق
بسی خونها که ریخت

2595. *Zi ahmakân bugırız (bi gjurız) çun Îsâ
gjurıht – sohbeti ahmak besî hûnhâ kji riht!*

Prevod: Bježi od ahmaka (blentova) kao što je bježao i Îsâ, alejhisselam. (Imao je posve pravo. – Prevodilac) Mnogo je krvi koja je proljevana zbog druženja sa ahmacima!

Ovako je bilo u vrijeme pisanja *Mesnevi*, jer su u to vrijeme križari na islamske zemlje navaljivali sa zapada, a Mongoli sa istoka. Nije se to stanje promijenilo ni za ovih više od 700 godina poslije Mevlane, pisca *Mesnevi*, jer se krv stalno proljeva, pa i danas. Zato i ovom prilikom molimo Allahovu zaštitu od ahmaka svih vrsta!

Čujmo Mevlanine daljnje riječi, da bismo dobro spoznali šta su i ko su ahmaci i šta oni čine i rade da bi ljudima nanijeli što više zla i neprijatnosti:

اندک اندک آب را دزدد هوا – دین چنین دزدد هم
احمق از شما

2596. *Endekj endekj âb râ duzdêd hevâ –
dîn çunîn duzdêd hem ahmak ez şumâ!*

Prevod: Malo po malo zrak krade (isparava) vodu (pa je nestaje). Tako i ahmak (malo po malo) od vas krade vašu vjeru (jer vam, o ljudi, stalno postavljaju pitanja zašto je ovo ovako, zašto ovo nije onako, kako bi oni željeli da ispadnu pametni, pa time i vašu čvrstu vjeru dovode u sumnju i tako vam stalno krađu vjeru).

Komentar: Čujmo još:

گرمیت را دزدد و سردی دهد – همچو آن کو زیر کون
سنگی نهد

2597. *Gjermijet râ duzdêd ve serdî dihed –
hemçu ân kjû zîri kjûn sengî nihed*

Prevod: On krade toplotu tvoga tijela, a podmeće ti hladnoću (izaziva ti promjenu temperature ili raspoloženja tvoga tijela, jer uznemirava tvoj nervni sistem), baš kao onaj ko ti na sjedište

(doslovno pod stražnjicu) stavlja kamen (jer je kamen hladan i tvrd, pa je na njemu neugodno i opasno sjediti zbog prehlade).

Komentar: A sada obrazloženje zašto je Îsâ, alejhisselam, kao veliki Božiji poslanik bježao od ahmaka:

آن گریز عیسی نی از بیم بود – ایمنست او آن پی تعلیم بود

2598. *Ân gjurizi Îsâ nî ez bîm bûd – ejmenest
u, ân peji tealîm bûd.*

Prevod: Bijeg Îsâ alejhisselama od ahmaka nije bio zbog Îsâovog straha; Îsâ, alejhisselam, je bio siguran i slobodan, nego je to bilo radi davanja pouke (nama ljudima). Jer:

زمهریر ار پُر کند آفاق را – چه غم آن خورشید با اشراق را

2599. *Zemherîr er pur kjuned âfâk râ – çî
gamm ân hurşîdî bâ îsrâk râ?*

Prevod: Ako hladnoća napuni, ispuni čitav kozmos od toga nema nikakve brige (ni bojazni) za Sunce sa svim njegovim toplim zračenjem! (Tako ni Îsâ, alejhisselam, nije imao nikakve brige ni straha od svih mogućih i nemogućih ahmaka i budala!)

Komentar: Eto, ovo je ta priča koju vam je za večerašnju noć izabrala moja malenkost. Ako vam je bila zanimljiva, drago mi je, a ako vam je bila dosadna i nezanimljiva, žao mi je. Ko dobro poznaje stavove Kur'ana, azimuššana, o Îsâ, alejhisselamu, kao velikom Božijem poslaniku (ulul-azm) odmah će prepoznati da ova priča prerađuje i obrazlaže na svoj način kur'anske istine o Îsâ, alejhisselamu, što dokazuje da je naša časna vjera vrlo široka i tolerantna i prostrana i za sve druge Božije poslanike i dobre ljude uopšte, na što mi islamski vjernici možemo da budemo ponosni i da to svakome, i prijatelju i neprijatelju, izričito i jasno kažemo i saopštimo! Vel hamdu lillahi Rabbil alemîn, ellezî hedânâ li háza – Hvala Allahu Gospodaru svih svjetova Koji nas je uputio u Dini Islam!

Derviš h. Ahmed Nuruddin

درویش الح احمد نورالدین

Tuzla, redžeba 1414. h. g.
Decembar 1993. m. g.



P.S.

Prvi dodatak

1. U drugoj knjizi *Mesnevi* nalazi se još jedna priča o Ćsâ, alejhisselamu, koja je po sadržaju slična ovoj koju smo vam ovdje obradili. U njoj se priča kako je jedan dosadan čovjek pratio Ćsâ, alejhisselama, kroz pustinju i kada su došli do nekih starih krupnih kostiju ovaj čovjek je nagovorio Ćsâ, alejhisselama, da spomene Najveće Allahovo Ime, pa se iz kostiju pojavio jedan veliki lav i odmah mlatnuo onog čovjeka i tako ga usmratio. Ćsâ, alejhisselam, ga je pitao hoće li ga pojesti, a lav je odgovorio da neće, jer je on svoju nafaku pojeo dok je bio živ. Ćsâ, alejhisselam, ga je pitao zašto onda ubi čovjeka, pa je lav odgovorio: zato što tebi dosađuje, a zatim se lav opet povratio u kosti kakve su bile prije ovog susreta.

2. Ovako kao Ćsâ, alejhisselam, u *Mesnevi* su spomenuti i obrađeni i sljedeći Božiji poslanici (rusulullah) i vjerovjesnici (enbijaulah), neki manje, neki više puta, i to:

Adem, Ibrahim – Halilurrahman, Ismail, Il-jas, Ejjub, Ćsâ Mesih – Ruhullah, Musa – Kjelimullah, Lut, Muhammed – Ahmed – Mustafa, Nuh, Harun, Hud, Jahja, Jakub, Jusuf, Junus, Davud, Sulejman, Šuajb, Salih – alejhimusselam!

Nisu spomenuti Idris, Zul Kijfl, El Jesa', Zekjerijja i Ishak.

Spomenuti su dobri ljudi za koje se ne zna sigurno da li su bili vjerovjesnici ili nisu: Hidir, Lukman, Zul Karnejn, Šit i Uzejr.

Naravno, najviše puta je spomenut Božiji poslanik Muhammed, sallallahu teala alejhi ve sellem.

Sve ove i slične priče dokazuju mudžize, nadnaravne moći Ćsâ, alejhisselama.

3. Iz svih ovih kazivanja treba izvući pouku, a to je između ostalog i to da nipošto ne treba biti dosadan sa svojim zapitkivanjima, i za koja ima mjesta za pitanje i za koja nema. Treba biti strpljiv, ali se što više (bez dosađivanja i smetanja) družiti sa učenim ljudima, a naročito sa svojim šejhom, pa će šejh kazati ono što nas posebno interesuje kada dođe vrijeme za to.

Ovaj dodatak napisao,

درويش احمد نور الدين

Derviš h. Ahmed Nuruddin

Drugi dodatak

Muslim dokazuje hadis (predaju) od Džabira, redijellahu anhu, koji u prevodu glasi:

“Uvijek će biti grupa muslimana iz mog ummeta, tj. od mojih sljedbenika, koja će se boriti za istinu (islam) i ti ljudi biće pobjednici sve do Sudnjeg dana. Tada će (s neba) sići Isa sin Merjemin (alejhisselam) pa će imam muslimana njemu reći: ‘Dođi klanjaj namaz s nama’, tj. budi nam imam za džemat (jer Ti si veliki Božiji poslanik), Isa, alejhisselam, će odgovoriti: ‘Ne (nisam ja vaš imam, vaš vođa i zapovjednik) nego ste vi jedni drugima imami i starješine (pa treba neko od vas da vam bude imam pri obavljanju zajedničkog namaza). To iz počasti od Allaha Uzvišenoga za ovaj Ummet (vjersku zajednicu Muhammeda alejhisselama).”

Prevod teksta hadisa je podvučen crtom.

Ovo je doslovan prevod riječi Božijeg poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako ih prenosi ravija Džabir, s tim da su u zagradi komentari pisca Mešarikul-envara, odnosno njegovog komentatora.

Ima još hadisa koji dokazuju da će pred Sudnji dan na ovu Zemlju sići – doći Ćsâ, alejhisselam, i da će on ubiti Dedždžala itd.

I kada se u ovom hadisu pročita vijest da će Ćsâ, alejhisselam, još jednom doći na Zemlju onda islamski kritičari svega što je islamsko, jer smatraju da je islam samo onakav kakvim ga oni poznaju i priznaju, oni će, dakle, reći: Israilijjat ili možda Nasranijjat tj. jevrejska ili kršćanska tradicija uvučena u islam, ili će reći da je ovo apokrifan, neistinit hadis ili da je ravija nepouzdan, pa mu se ne može vjerovati i tome slično.

Međutim kada se pročita da će Ćsâ, alejhisselam, odgovoriti da on ne može da bude imam sljedbenicima (ummetu) Muhammeda, alejhisselama, onda će svaki takav kritičar morati da prizna da ovaj ili ovakav hadis ipak nije israilijjat ni nasranijjat, jer ni jevreji ni kršćani ne bi htjeli Muhammedovom, alejhisselam, ummetu odati ovakvu počast kakvu će im odati Ćsâ, alejhisselam.

Prema tome muslimani moraju vjerovati da će Ćsâ, alejhisselam, ipak doći na Zemlju i da će on upravljati svijetom 40 godina po šerijatu Muhammeda, alejhisselama, jer će on priznavati da je Kur'an, azimuššan, ustvari novelirani Tevrat i Indžil, tj. da on mijenja i dopunjava ranije šerijate saglasno volji Boga, Allaha Uzvišenoga!

Ja, derviš Ahmed Nuruddin nikako ne bih želio da dočekam ponovni dolazak Îsâ, alejhisselama, na Zemlju, jer će to biti nesumnjiv dokaz i znak da uskoro treba da nastane Sudnji dan, propast ovog svijeta, a to će za sve ljude, dakle i vjernike i nevjernike, biti jako teški dani i momenti, da nas Allah Uzvišeni sakloni i sačuva od tih strahota, a onim ljudima koji taj dan dočekaju kao vjernici molimo Allaha da im On pruži svoju zaštitu od svih neugodnosti tih dana – amin!

Zato,

kad god muslimani spomenu Îsâ, alejhisselama, (Isusa, Hrista), oni gotovo obavezno treba da kažu alejhisselam, to jeste da mu upute mahsus selam, poseban pozdrav kao počast, kao što to čine svojim najbližim i najdražim (selame majku, oca, braću, sestre, prijatelje, profesore, učitelje, vjeroučitelje itd.).

Nije mi poznato i nikada nisam čuo da kršćani kao njegovi neposredni sljedbenici, pa ni njihovi svećenici ili sveštenici, izgovaraju ovakve ili slične riječi kada spomenu Isusa ili Hristosa.

Po teoriji Islama Îsâ, alejhisselam, spada u Ulul-azm, tj. velike Božije poslanike, a Muhammed, sallallahu teala alejhi ve sellem, preporučio je svojoj ženi hazreti Aiši, redijellahu anha, da nikada ne ide na spavanje, dok – između ostalog

sebi ne obezbijedi šefa, intervenciju kod Allaha, dželle šanuhu, od strane svih Božijih poslanika, pa prema tome i Îsâ, alejhisselama, a kada ga je ona pitala kako da to ostvari, on joj je odgovorio da prouči salavat koji spominje sve velike Božije poslanike i one između njih, dakle i one koji se ne smatraju velikim Božijim poslanicima, a po učenju tesavvufa bilo ih je 124.000 (sto dvadeset četiri hiljade), salavatullahi teala alejhim ve sellem. To je salavat koji mi često učimo, naročito u derviškom zikru, a u kojem se izričito i poimenice spominju, pored Muhammeda, alejhisselama, još i Adem, Nuh, Ibrahim, Musa i Îsâ, alejhimusselam.

Eto, braćo muslimani, to vam je Îsâ, alejhisselam, i nemojte se šaliti pri svom odnosu spominjanja njegovog imena, jer je to kod Boga, dželle šanuhu, izvanredan čovjek, nije dakle kao ostali ljudi, pa budite pažljivi i oprezni kada ga spominjete! To će za vas biti bolje!

(na kraju, dopisano rukom Ahmed-ef. Mešića)

Ovo je trebalo da bude dato h. Šejhu Mehmed-ef. Hafizoviću iz Malog Zvornika, privremeno u Tuzli, kao dodatak mom predavanju o Îsâ, alejhisselamu, po Mesneviji od Mevlana Džellaludina Rumije. Međutim h. Šejh Mehmed-ef. Hafizović je 2. 5. 1994. m. g. poginuo na frontu, pa je ovo bespredmetno i za a/a.

Napomena: Rad je naslovio dr. Izet Zikri Pajević, redakturu prijevoda uradila dr. Mubina Moker a

rukopis za štampu pripremio i perzijski tekst unio dr. Ahmed Nuruddin Pajević.

Abstract

The Masnavi on Isa (Jesus), Peace be upon Him

Dervish Ahmed Nuruddin (Sheikh Ahmed O. Mešić)

This work is an unpublished manuscript of a lecture delivered by the Tuzla qadi, masnavihan, Sheikh Ahmed-effendi Mešić, at a gathering held in honor of the night dedicated to Jesus, peace be upon him (Laylat al-Isawiyya), on December 31, 1993, in Tuzla, in the Slavinovići neighborhood, at the home of the late Mustafa Ajdaslić. The idea for writing this lecture originated from the late Sheikh Mehmed-effendi Hafizović, who, in the early 1990s, initiated such gatherings during so-called New Year's Eve nights. These events coincided with the European calendar's symbolic beginning, which is linked to the presumed date of birth of God's messenger, Jesus son of Mary, marking the farewell of the old and the arrival of the new year.

Keywords: Masnavi, Jesus (peace be upon him), Isaiah, Sufism, Ahmed Mešić, Mehmed Hafizović